Dosarul nr. 5r-8351/2022

4-22190181-12-5r-28122022

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

12 aprilie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Lilia Taşlîc

examinând în şedinţă judiciară publică contestaţia depusă de **Guțu Vitalie** împotriva deciziei agentului constatator nr. 3446 7109 2719 2054 (DCT03 205876) din 04.12.2022, prin care i-a fost aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 9 unități convenționale cu aplicarea 3 puncte de penalizare pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 235 alin. (1) Cod contravenţional, -

c o n s t a t ă:

Prin decizia agentului constatator al INSP al IGP - Darii Ruslan din 04.12.2022, Guțu Vitalie a fost tras la răspundere contravenţională şi sancţionat conform art. 235 alin. (1) Cod Contravenţional cu amendă în mărime de 9 unități convenționale cu aplicarea 3 puncte de penalizare pentru faptul că, la data de 14.07.2022, aproximativ ora 13:05, aflându-se în mun. Chișinău, *****, a încălcat pct. 11 lit. b) al Regulamentului circulației rutiere, prin care, conducătorul de vehicul este obligat în timpul deplasării să poarte centura de siguranță și să se asigure că și pasagerii au cuplat centurile.

La data de 08.12.2022, Guțu Vitalie a depus la INSP contestaţie împotriva deciziei agentului constatator menţionate, solicitând anularea acesteia şi încetarea procesului contravenţional.

Contravenienta Guțu Vitalie, fiind citat la adresa indicată în contestație, în ședința de judecată nu s-a prezentat, avizul de recepție fiind restituit ca nereclamat. Având în vedere epuizarea posibilităţilor de citare, instanţa a conchis posibilă examinarea cauzei în lipsa contravenientului. Instanţa reţine că, în cauza Ponomaryov contra Ucrainei, CEDO promovează cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia pentru a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Agentul constatator Darii Ruslan, fiind citat legal prin intermediul scrisorii cu aviz de recepție, în şedinţa de judecată nu s-a prezentat, din care cauză, în temeiul art.455 alin.(2) Cod contravenţional, instanţa a examinat cauza în absenţa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată:

Studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de judecată apreciază contestația întemeiată şi pasibil de a fi admisă, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 448 alin. (1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art.447^1 alin.(8).

Termenul de depunere a contestaţiei a fost respectat.

Conform art. 5 alin. (1) Cod contravențional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.

Conform art. 7 Cod contravențional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Conform art. 8 alin. (2) din Codul contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Potrivit prevederilor art. 440 alin. (1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În corespundere cu alin. (1) al art. 442 din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

În şedinţa de judecată s-a constatat că, prin decizia agentului constatator al INSP al IGP - Darii Ruslan din 04.12.2022, Guțu Vitalie a fost tras la răspundere contravenţională şi sancţionat conform art. 235 alin. (1) Cod Contravenţional cu amendă în mărime de 9 unități convenționale cu aplicarea 3 puncte de penalizare pentru faptul că, la data de 14.07.2022, aproximativ ora 13:05, aflându-se în mun. Chișinău, *****, a încălcat pct. 11 lit. b) al Regulamentului circulației rutiere, prin care, conducătorul de vehicul este obligat în timpul deplasării să poarte centura de siguranță și să se asigure că și pasagerii au cuplat centurile.

Conform art. art. 443 alin. (1) din Codul contravenţional, rezultă că, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art. 384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii. (6) **Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional** ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal **se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor**, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). **În lipsa unui martor, agentul constatator va consemna motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod**.

În legislaţia Republicii Moldova, ca şi în cea a altor state europene, contravenţiile au fost scoase de sub incidenţa legii penale şi supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravenţional, instanţa de judecată evidenţiază că sancţiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetăţenilor în vederea realizării scopului preventiv şi represiv al sancţiunii, iar potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravenţional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenţionate a unei alte sancţiuni contravenţionale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţionala desfăşurată în faţa instanţei de judecată revine în primul rînd organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia.

Instanţa reiterează faptul că, prezumţia de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie, a fost supusă atenţiei Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, îşi exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenţiei în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale, printre care şi prezumţia

de nevinovăţie, care protejează cetăţenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităţilor, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenţie. Reiterînd importanţa, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanţii, destinată să restabilească echilibrul dintre presupuşii autori ai faptelor ilegale şi autorităţile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva considerații referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice.

În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie seria nr. 3446 7109 2719 2054 din 04.12.2022, întocmit în privința lui Guțu Vitalie.

Instanța reține că, legea contravențională prevede redactarea procesului – verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „ad validitatem", cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului – verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Conform art. 445 alin. (1) din Codul contravenţional, legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv temeiurile care atrag **nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție**, **și anume, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie** a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesuluiverbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia, **a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna**, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede temeiurile nulității relative, astfel încât, celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Analizând actul de sancționare sub aspectul legalității sale, instanța va cerceta dacă în cauza sunt întrunite cerințele de formă ale procesului - verbal de contravenție contestat, așa cum sunt impuse în mod imperativ de dispozițiilor art. 443, 445 al Codului contravențional, referitoare la mențiunile obligatorii ce trebuie prevăzute sub sancțiunea

nulității. Din cercetarea actului menționat, instanța constată că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa făptuitorului, acest fapt nefiind adeverit prin semnătura martorului. Astfel, fiind omisă consemnarea datelor obligatorii, impuse agentului constatator de normele legale, ceea ce atrage nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție.

Ţinând cont de faptul că, instanţa constată nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, adică a actului de învinuire în prezenta cauză, acest fapt degrevează instanţa de judecată de obligaţia de a se expune asupra pertinenţei, concludenţei şi utilităţii fiecărei probe din dosar, precum şi asupra coroborării lor în ansamblu, odată ce actul de învinuire este lovit de nulitate. În atare circumstanțe, instanța urmează să anuleze procesul-verbal cu privire la contravenție din motivul nulității acestuia. Ori, inițial instanța de judecată verifică legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și ulterior examinează fondul cauzei.

Reieşind din circumstanţele expuse, procesul contravenţional privind acuzarea lui Guțu Vitalie de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 236 alin. (2) Cod contravenţional urmează a fi încetat, din motivul nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie, din care cauză instanţa nu se va expune asupra probelor, odată ce actul de învinuire este lovit de nulitate.

În conformitate cu art.461, 462 Cod contravenţional, instanţa de judecată, -

h o t ă r ă ş t e:

Admite contestaţia depusă de **Guțu Vitalie**.

Anulează procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 3446 7109 2719 2054 (DCT03 205876) din 04.12.2022 şi decizia agentului constatator prin care lui **Guțu Vitalie** i-a fost aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 9 unități convenționale cu aplicarea 3 puncte de penalizare pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 235 alin. (1) Cod contravenţional.

Încetează procesul contravenţional privind acuzarea lui **Guțu Vitalie** de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 235 alin. (1) Cod contravenţional, din motivul nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor Sîrbu**